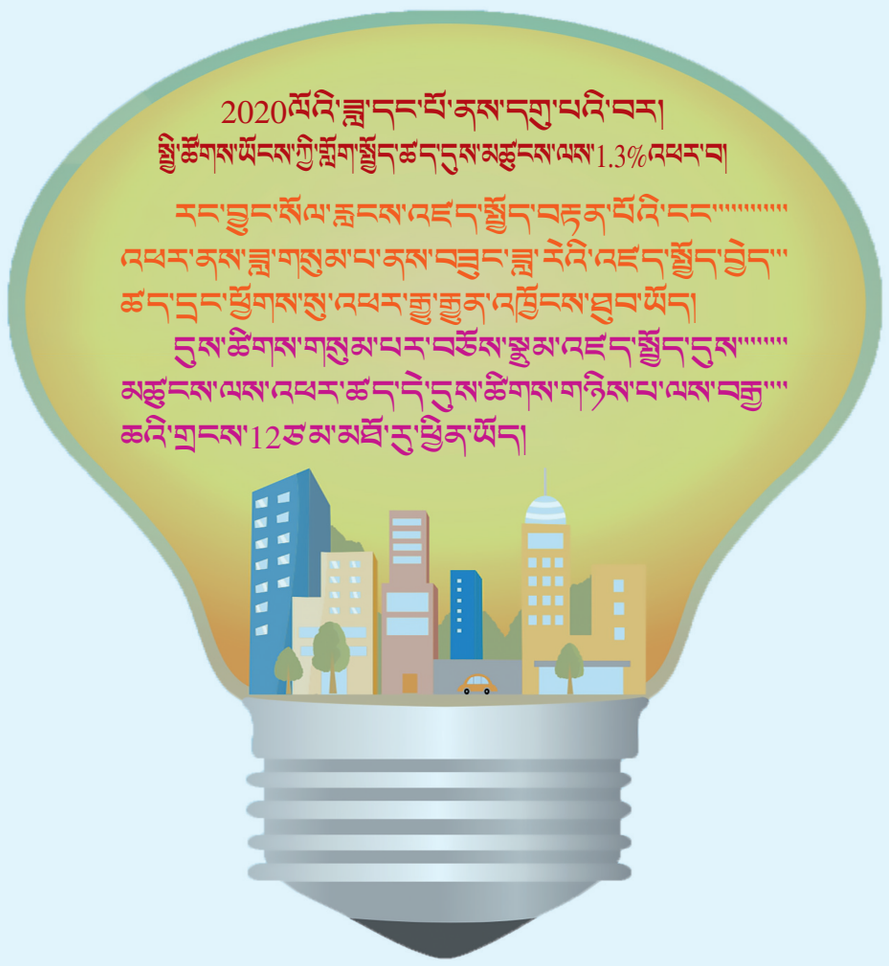

གལ་ཆེའི་གསར་འགྱུར། 2020ལོའི་ཟླ་11ཚེས་10 3

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད)
དུས་ཡུན་རིང་པོ་མ་སོང་བར་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་འཛིན་གྲྭའི་སློབ་མ་་་་་
རྩེ་གྲར་གྱུར།བསྟུད་མར་ལོ་རིམ་གཉིས་མཆོང་རྗེས་སློབ་གྲྭ་ཡོངས་ཀྱི་་་་
སྦྱངས་འབྲས་ཨང་དང་པོའི་ཐོག་ནས་གྲ་ནང་རྫོང་སློབ་འབྲིང་དུ་ཚུད།
དམའ་འབྲིང་ལོ་གཉིས་འགྲིམས་རྗེས་1981ལོར་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་སླར་་་་་
ཡང་ལོ་རིམ་མཆོང་ནས་བོད་ལྗོངས་མི་རིགས་སློབ་གླིང་གི་གྲ་སྒྲིག་་་་་་་་་་་
འཛིན་གྲྭར་ཚུད།1983ལོར་ལོ་17ལ་སླེབས་པའི་ཁོང་ནུབ་བྱང་ཞིང་་་
ནགས་ཚན་རྩལ་སློབ་ཆེན་དུ་ཚུད་དེ་འཛིན་གྲྭའི་ལོ་ན་ཆུང་ཤོས་ཀྱི་སློབ་་
གྲྭ་ཆེ་མོ་བར་གྱུར།
ཆེད་མངགས་ཞིང་ལས་རིག་པ་སྦྱོང་བ་ནི་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཆུང་དུས་
ཀྱི་ཕུགས་འདུན་རེད།
ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་ཕ་ཡུལ་རྫ་ཡུལ་གྲོང་ཚོ་ནི་ས་རྒྱུ་ཞན་ཞིང་།
“ནས་ཀྱི་སྙེ་མ་སྟོང་པ་ཆགས་ནས་སྐབས་འགར་སྒོ་ཕྱུགས་ལ་སྟེར་རྒྱུ་་་་་་་
ལས་མེད་པ་དང་མུའུ་རེའི་ཐོན་ཚད་སྤྱི་རྒྱ་75ཙམ་ལས་མེད།ནས་ཀྱི་་་་
ཐོན་འབབ་དམའ་བས་ནང་མི་ཚོས་རྫ་ཆས་བཟོས་ནས་ཉེ་འགྲམ་གྱི་་་་་་་
འཕྱོངས་རྒྱས་རྫོང་དུ་འབྲུ་རིགས་དང་བརྗེ་གི་ཡོད།དེས་ན་ངས་ནས་་་་
སྐྱེ་འཚར་བཟང་ལ་ཐོན་འབབ་མཐོ་བ་དང་།འབྲུ་རིགས་ཐོན་འབབ་་་་
ལེགས་ལ་གཟན་རྩྭ་ཡང་བྱུང་ནས་པཱ་ལགས་དང་གཅེན་པོ་གཉིས་འབྲུ་་་་
རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གང་སར་སྐྱོད་མི་དགོས་པའི་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད”ཅེས་་་་
ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་སྐུ་འཚོ་ཞུགས་སྐབས་གསར་འགོད་པའི་བཅར་འདྲི་་་་་་་་
དང་ལེན་བྱེད་སྐབས་ཕྱིར་དྲན་བྱེད་བཞིན་བརྗོད།
“ནས་གང་ཞིག་འབྲུ་རྡོག་ཆེ་ཞིང་།ལོ་ལྟར་ལོ་ལེགས་ཡོང་ཐུབ་་་་་་
མིན་དང་།ནས་ཡག་པོ་ཇི་ལྟར་འདེབས་ཐུབ་མིན”སོགས་ཆེན་པོ་་་་་་་་་
ཆགས་རྗེས་ཆུང་དུས་ཀྱི་དོགས་གཞི་དེ་དག་ལས་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ནས་ཀྱི་་
ཚན་ཞིབ་ལམ་བུའི་ཐོག་བསྐྱོད་རྒྱུར་ཁྲིད་སྟོན་བྱས།
ལོ་བཅུ་བདུན་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སླེབས་པའི་བོད་རིགས་ན་ཆུང་དེ་་་་་་་
ཐོག་མར་མེས་རྒྱལ་གྱི་ནང་སར་སླེབས་སྐབས་བྱ་དངོས་གསར་པ་སྣ་་་་་་་
ཚོགས་ཀྱིས་ཁོང་གི་ཡིད་དབང་བཀུག་ཡོད།ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱང་རྩེད་་་་
མོ་རྩེ་རྒྱུར་དགའ་བ་མ་ཟད།ལྷག་པར་དུ་ལན་ཆིའུ་སྤོ་ལོ་རྒྱག་རྒྱུར་ཧ་་་་
ཅང་དགའ་པོ་ཡོད་མོད།འོན་ཀྱང་ཁོང་གིས་རང་ཉིད་ལ་གཟའ་་་་་་་་་་་་
འཁོར་རེར་སྤོ་ལོ་ཐེངས་ག་ཚོད་རྒྱག་མིན་གཏན་འཁེལ་བཟོས་པ་དང་།
དེ་འཕྲོས་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཚང་མ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
དཀའ་སྤྱད་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་ལས་ཕུལ་བྱུང་མི་སྣ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་་
ཏེ་མི་མང་པོའི་ཁྲོད་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་གཟེངས་སུ་ཐོན་ཡོད།
1985ལོར་ཀྲུང་གོ་ཞིང་ལས་ཚན་རིག་ཁང་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མའི་་་་
སློབ་གླིང་དུ་ལོ་གཅིག་ཟབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་མངགས།
1992ལོར་གཡུར་ཟའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོག་ནས་ཁ་ན་ཏའི་སཱ་ཞིང་་་་་་་
ཆེན་སློབ་ཆེན་དུ་ཟབ་སྦྱོང་ལོ་གཅིག་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཐོབ།
1995ལོར་ཀྲུང་གོ་ཚན་རིག་ཁང་གི་རབ་འབྱམས་ཞིབ་འཇུག་་་་་་་་
སློབ་མར་རྒྱུགས་འཕྲོད།དུས་ཐུང་ལོ་4ནང་འབུམ་རམས་པའི་སློབ་་་་་་་
གནས་ཐོབ་ནས་བོད་ཀྱི་བོད་རིགས་ཞིང་ལས་རིག་པའི་འབུམ་རམས་་་་་
པ་ཐོག་མར་གྱུར།
ཞིང་བྲན་གྱི་རྗེས་རབས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་འོས་འགན་སློབ་གསོའི་སྲིད་ཇུས་དང་བོད་ཀྱི་སློབ་མར་རོགས་་་་
སྐྱོར་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་བཟང་པོ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནས་ཀྱི་ཕུགས་་་་་་་་་་་
འདུན་མངོན་འགྱུར་ལམ་བུ་བཏིང་པ་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ལ།སྔ་་་་་་་
བར་ཕྱི་གསུམ་དུ་བཀའ་དྲིན་སྙིང་དབུས་སུ་བཅངས་ཀྱི་ཡོད།
ཁ་ན་ཏའི་སཱ་ཞིང་ཆེན་སློབ་ཆེན་དུ་ཟབ་སྦྱོང་བྱེད་རིང་ཁག་གཅིག་
གིས་ཁྱེད་རང་བོད་རིགས་ཞིག་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཀྱིས་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་་་་་་་་་་་་
བཙལ་ནས་གནས་སྤོས་ཀྱི་རེ་ཞུ་བྱས་ཚེ་ཆོག་མཆན་ཐོབ་ངེས་ཡིན་པའི་་་

གྲོས་འགོ་བཏོན་མོད།འོན་ཀྱང་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས“མེས་རྒྱལ་གྱིས་ང་
ཚོ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པར་ལས་སླ་པོ་ཞིག་མིན་པས་ང་རང་ངེས་པར་དུ་ཕ་་་་
ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་དགོས་ངེས་རེད”ཅེས་བརྗོད་ཡོད།
2000ལོར་སྤྱི་ཁྱབ་པུའུ་ནེ་པ་ལར་བཙུགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རི་ཁུལ་་་
ཕྱོགས་བསྡུས་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཀྱིས་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ལ་གླ་ཕོགས་་་་་་་
མཐོ་བའི་ཚན་ཞིབ་ལས་གནས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཉམ་ལས་རྣམ་གྲངས་་་་་
ནང་ཞུགས་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་སྤྲད།
ལོ་གཉིས་སོང་རྗེས་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཐོབ་པའི་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ལ་
གློ་བུར་དུ་སྐབས་དེ་དུས་ཞིང་ལས་ཚན་རིག་ཁང་གི་ཏང་ཨུད་ཀྱི་ཧྲུའུ་ཅི་
ཡིན་པའི་བློ་བཟང་བསྟན་དར་གྱི་ཁ་པར་ཞིག་འབྱོར་པ་སྟེ“ཉི་མ།ད་་་་
ལྟ་བོད་དུ་རྩེར་སོན་ཞིང་ལས་ཚན་རྩལ་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་ཤིན་ཏུ་མཁོ་བས་
ངས་ཁྱེད་རང་ལོག་ཡོང་རྒྱུའི་རེ་བ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།ཁྱེད་་་་་
ཀྱིས་བསམ་བློ་ཞིག་གཏོང་རོགས”ཞེས་བརྗོད།
བློ་བཟང་བསྟན་དར་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རི་ཁུལ་ཕྱོགས་བསྡུས་འཕེལ་་་་
རྒྱས་ལྟེ་གནས་སུ་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཚན་ཞིབ་ཆ་རྐྱེན་ཡོད་ལ།གླ་་་་་་
ཕོགས་ཀྱང་ལྡབ་10ཙམ་གྱིས་མཐོ་བ་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།
འོན་ཀྱང་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་་་་་་
ཞིང་འབྲོག་ཚན་རིག་ཁང་ནི་ལག་རྩལ་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་སྐྱ་ཟད་སྔོ་ཐུག་་་
གི་དུས་སུ་གནས་པ་སྟེ།རིགས་གཅིག་མཁས་ཅན་རྒན་རབས་རྣམས་་་་་
གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་ལས་སྒྱུར་བྱས་པའམ་ཡང་ན་རྒན་ཡོལ་་་་་
ཞུས་པ་དང་། རྐང་འཛིན་མི་སྣ་ད་དུང་འཚར་ལོངས་མ་བྱུང་བར་ཚན་་
རྩལ་གསར་གཏོད་ཐད་སྔར་བྱུང་མྱོང་མེད་པའི་གནོན་ཤུགས་འཕྲད་པ་
དེ་བས་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད།
ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ཁ་པར་བརྒྱབ་སྟེ
“ཧྲུའུ་ཅི་ལགས།ང་ལམ་སེང་ལོག་ཡོང་གི་ཡིན།ཏང་གིས་ང་ལོ་མང་་་་
པོ་འདི་འདྲ་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པས།ངས་ཕྱིར་ལོག་བྱས་ཏེ་མེས་རྒྱལ་དང་་་
ཕ་ཡུལ་ལ་ནུས་པས་ལྕོགས་ཚོད་ཀྱིས་བྱ་བ་སྒྲུབ་དགོས་ངེས་རེད”ཅེས་་་་་
བརྗོད།
“ང་ཚོའི་ཚན་ཞིབ་ཆ་རྐྱེན་ཕྱི་རྒྱལ་དང་བསྡུར་ཐབས་མེད་པ་མ་་་་་་
ཟད། གླ་ཕོགས་ཀྱང་ངས་བརྗོད་པ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་གླ་ཕོགས་ཀྱི་་་་་་
བཅུ་ཆ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་མེད”
“ངས་དངོས་པོའི་ཆ་རྐྱེན་ལ་སྣང་བ་གཏོང་གི་མེད།རྒྱལ་ཁབ་་་་་་་
ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྒྲུབ་འདོད་ཡོད།ངས་ཚན་ཞིབ་རྣམ་གྲངས་འདི་དག་་་་་་་
ལེགས་སྒྲུབ་ཟིན་རྗེས།ལམ་སེང་རྒྱལ་ནང་དུ་ལོག་གི་ཡིན”ཞེས་ཉི་མ་་་་་
བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་སེམས་ཐག་ཆོད་པོས་བརྗོད།
རྒྱལ་སྤྱིའི་རི་ཁུལ་ཕྱོགས་བསྡུས་འཕེལ་རྒྱས་ལྟེ་གནས་ཀྱི་ལས་་་་་་་་་་་
རོགས་ཚོས་ཁོང་མུ་མཐུད་སྡོད་རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཡང་ཡང་བཏོན་པ་སྟེ
“ཁྱེད་མ་འགྲོ་རོགས།འདི་གར་བསྡད་ཚེ་ང་ཚོར་གྲུབ་འབྲས་དེ་བས་་་་་
ཆེ་བ་ཐོབ་ངེས་རེད”
འོན་ཀྱང་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཕ་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱ་རྒྱུའི་སེམས་ཐག་་་་་
བཅད་ཟིན་པས།2002ལོའི་དགུན་ཁར་ཉེ་འཁོར་གྱི་མི་རྣམས་ཧང་་་་་
སངས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཞིང་འབྲོག་་་་་་་
ཚན་རིག་ཁང་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱས།
མི་ཚེའི་གདམ་གའི་ཁྲོད་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་་་་་་་་་་
གསུམ་དུ་བྱ་གཞག་དང་། ལེགས་སྐྱེས།མེས་རྒྱལ་བཅས“ཚད་གཞི་་་་་་་
འབའ་ཞིག”དེར་འཛིན་ནས་རྒྱལ་གཅེས་ཀྱི་བརྩེ་སེམས་དང་རྒྱལ་ཁབ་་་
ལ་དྲིན་ལན་འཇལ་བའི་འདུན་པ་དེ་བོད་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་ལས་འཕེལ་་་་་་་
རྒྱས་ཁྲོད་འདྲེས་པར་བྱས།

གཞན་གྱི་སྔོན་དུ་སྒྲུབ་ཕོད་པ་དང་ནས་ཀྱི“གཞི་་་་་་་
རྒྱུའི་གསང་བ”བརྟོལ་མཁན་གྱི་ཚན་རིག་མཁས་ཅན།
བོད་ལ་ནས་འདེབས་འཛུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལོ་ངོ་3000ལྷག་ཙམ་་་་་་་
ལྡན་ལ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མང་ཚོགས་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི
“བཟའ་འབྲུ”ཡང་ཡིན་པས་མི་སེར་གྱི་འཚོ་བར་དམིགས་བསལ་གྱི་་་་་་་
དོན་སྙིང་ལྡན་ཡོད།དུས་ཆེན་དང་།མནའ་མ་བསུ་ལེན། སྡོད་ཁང་
གསར་རྒྱག་སོགས་རྒྱུན་གཏན་གྱི་བྱེད་སྒོ་ཚང་མར་དེ་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་་
བ་ཞིག་རེད།
འོན་ཀྱང་ས་རྒྱུ་ཞན་པ་དང་སོན་ཡག་པོ་དེ་ཙམ་མེད་པས་ནས་ཀྱི་་་་
སོན་གསར་འདེམས་གསོ་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་འབྲུ་རིགས་བདེ་འཇགས་ཀྱི་
གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཧ་ཅང་་་་་་་་་་་
དགོས་གཏུགས་ཆེ་བའི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་གཞི་ཞིག་རེད།
གཙོ་བོ་ནས་ཀྱི་སྡོང་རྐང་གི་ལྡེམ་ཤུགས་དང་ཉལ་འགོག་ནུས་པའི་་
སོན་བཟང་འདེམས་གསོ་བྱེད་པའི་ལོ་འགའི་རིང་།ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་་་་་་་
ཀྱིས་ཉིན་མཚན་དབྱེར་མེད་ངང་ཚོད་ལྟའི་ཞིང་ཁ་སྲུང་བ་དང་རྨོ་་་་་་་་་་་
འདེབས་ནས་འབྲས་བུ་སྨིན་པའི་བར་སོན་གསོའི་ཐོན་ཁུངས་དང་རྗེས་
མཐུད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོར་ལྟ་ཞིབ་དང་གསལ་འབྱེད་བྱས་ཏེ་སོན་་
བཟང་གང་ཞིག་གི་སྐྱེ་ཚུལ་ལེགས་མིན་ལ་གཙོ་གནད་ཐོག་དོ་ཁུར་བྱས་་་
ནས་ཟིན་ཐོར་བཀོད།
2006ལོར་པ་སྣམ་རྫོང་པ་ཞོལ་ཚོད་ལྟའི་ས་ཚིགས་ཀྱི་ཚོད་ལྟའི་་་་་་
ཞིང་ཁ་ནས་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ལ་ནས་ཀྱི་སོན་བཟང་ཞིག་རྙེད་ཡོད།
“དེ་ནི་སྙེ་རྡོག་ཆེ་བ་དང་།ཚོད་གཞི་ལེགས་པ།ལྗང་རྐང་མཐོ་བ་
བཅས་འདུག་པས་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ངའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག་་་་་་་་་་་་་་
སོང”ཞེས་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་སོན་བཟང་དེ་རྨང་གཞིར་བྱས་་་་་
ནས་ཚོད་ལྟ་ཡང་ཡང་བྱས་མཐར་ཚད་བརྒལ་རང་བཞིན་གྱི་ནས་ཀྱི་་་་་་་
སོན་གསར“བོད་ནས་ཨང་2000པ”དེར་གྱུར།
ས་བོན་རྡོག་པོ་གཅིག་གིས་འཛམ་གླིང་ལ་འགྱུར་ལྡོག་གཏོང་ཐུབ་་་
པ་དང་སོན་བཟང་གཅིག་གིས་མི་རིགས་གཅིག་ལ་བདེ་སྐྱིད་བསྐྲུན་་་་་་་་
ཐུབ།

“བོད་ནས་ཨང་2000པ”དེ་2013ལོར་ས་བོན་གྱི་ཞིབ་བཤེར་་་་་་་
གཏན་འཁེལ་བྱུང་བ་བརྒྱུད།ལོ་དེ་རང་དུ་མུའུ་ཁྲི་10ལྷག་ཙམ་་་་་་་་་་་་་་
འདེབས་འཛུགས་ཁྱབ་གདལ་བཏང་བ་དང་ཆ་སྙོམས་མུའུ་རེ་ནས་ཐོན་
འཕར་སྤྱི་རྒྱ་26བྱུང་ཡོད་པ་རེད།ད་ཆ་དེ་ནས་ཀྱི་སོན་བཟང་གཙོ་་་་་་་་
བོར་གྱུར་ནས་མཚོ་བོད་ས་མཐོའི་ནས་འདེབས་ཁྱོན་གྱི་40%ཡན་་་་་་་་་་
བཟུང་ཡོད།
འདེབས་གསོ་བྱས་པའི་སོན་གསར་པ་དེ་འདེབས་འཛུགས་བྱས་་་་་
ནས་ལོ་ཁ་ཤས་སོང་རྗེས་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ཉམས་ཞན་དུ་་་་་
འགྲོ་སྲིད་པས་ཚན་རིག་མཁས་ཅན་ཚོས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སོན་་་་་་་་་་་་
གསར་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
ད་ཆ་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཞིང་འབྲོག་ཚན་རིག་ཁང་གི་ནས་ཀྱི་ཚོད་་་་་་
ལྟའི་ཞིང་ཁའི་ནང་གི་ནས“13-5171-7”གྱི་ཐོན་རྫས་གསར་པར་རེ་
བས་ཁེངས་ཤིང་།“དེའི་ཐོན་འབབ་མུའུ་རེ་ནས་སྤྱི་རྒྱ་400ཙམ་ཟིན་་་
ཏེ་ད་ལྟའི་གཙོ་གནད་ཁྱབ་གདལ་གཏོང་ཡུལ་སོན་བཟང་གི་ཚབ་བྱས་་་་
ནས་ལྗོངས་ཡོངས་དང་ཐ་ན་ཉེ་འགྲམ་ས་ཁུལ་དུའང་གཞི་ཁྱོན་ཆེན་་་་་་་
པོས་ཁྱབ་གདལ་དང་སྤྱོད་ཐུབ་རེ་ཡོད”
“ནས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་ཚད་འཇལ་བྱེད་དགོས་ན།ངེས་པར་དུ་བསྲེས་་་་
ལྷད་མེད་པའི་སོན་བཟང་བདམས་ནས་རྒྱུད་འདྲེས་མའི་འགོག་རྐྱེན་མ་

ཕོག་པ་བྱེད་དགོས།2012ལོར་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཚོགས་པའི་སྣེ་་་་་་་་
ཁྲིད་དེ་ས་གནས་ཀྱི་སོན་བཟང་1500ལྷག་ཙམ་གྱི་ཁྲོད་ནས་འདེབས་་་་
འཛུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་ཤོས་དང་།བསྲེས་ལྷད་མེད་པའི་སོན་བཟང་་་་
བདམས་པ་མ་ཟད། དེ་ལྟེ་བར་བྱས་ནས་ནས་ཀྱི་རྒྱུད་གྲུབ་ཧྲིལ་པོའི་་་་་་
ཚད་འཇལ་གོ་རིམ་དང་གཙོ་གནད་ཀྱི་ཚད་འཇལ་གོ་རིམ་བཟོས་པ་་་་་་་
རེད།
མཐར་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཚོགས་པའི་སྣེ་ཁྲིད་དེ་2015ལོར་གོ་ལ་་
ཧྲིལ་པོའི་ནས་ཀྱི་རྒྱུད་གྲུབ་ཧྲིལ་པོའི་ཕྲ་ཞིབ་དཔེ་རིས་ཐོག་མ་དེ་བཟོས་་
པ་དང་། 2018ལོར་ནས་ཕ་ཁི་སི་ཐན་གྱི་བྱང་རྒྱུད་ནས་རྒྱ་གར་དང་་་་་
དེ་ནས་ནེ་པ་ལ་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་ཤར་ལྷོའི་རྒྱུད་དུ་དར་བ་དང་།ནས་ཀྱི་་་
ཐོག་མའི་ཐོན་ཡུལ་དང་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ཐབས་ལམ་གཏན་འཁེལ་བྱས་
པ་སོགས་རེད།
ཞིབ་འཇུག་བྱས་འབྲས་དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་ཞིང་ལས་ཚན་རྩལ་་་་་་་
གསར་གཏོད་རྒྱལ་ནང་གི་མདུན་གྲལ་དུ་སླེབས་རྒྱུར་སྐུལ་མ་ཐེབས་པ་་་་
མ་ཟད། དེའི་ནང་ནས་ཀྱི་རྒྱུན་འཛིན་རྨང་གཞི་ཞན་པ་དང་ས་མཐོའི་་་
འཕྲོད་ནུས་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་དངོས་རིག་པའི་ལམ་སྲོལ་ཞིབ་འཇུག་་་་་་་་
འདི་ཉིད་དེ་བས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྔོན་ཐོན་ཆུ་ཚད་དུ་སླེབས་ཡོད།
ལོ་35ནས་འདེབས་གསོའི་ལས་ལ་གཞོལ་མྱོང་བའི་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་
ཀྱིས་ཚོགས་པའི་སྣེ་ཁྲིད་དེ་སྔ་རྗེས་སུ“བོད་ནས་ཨང་148པ”དང་།
“བོད་ནས་ཨང་690པ”“བོད་ནས་ཨང་2000པ”སོགས་མཚོ་བོད་ས་་
མཐོའི་སྣོད་བཅུད་ཁུལ་མི་འདྲ་བར་འཚམ་པའི་ནས་ཀྱི་སོན་གསར་16
འདེབས་གསོ་བྱས་པ་དང་བོད་ཀྱི་ཞིང་ལས་སྐྱེ་དངོས་ཚད་ལྡན་ཅན་གྱི་་་
འདེབས་གསོའི་ལག་རྩལ་ཁག་12ཞིབ་བཟོ་བྱས་ནས་བོད་རང་སྐྱོང་་་་་་་
ལྗོངས་ཀྱི་འབྲུ་རིགས་ཐོན་འབོར་ཏུན་ཁྲི་100ལས་བརྒལ་རྒྱུར་ལེགས་་་་་
སྐྱེས་གལ་ཆེན་ཕུལ་ཡོད།
དབུལ་སྒྲོལ་འགག་སྒྲོལ་གྱི་དམག་འཐབ་བརྒྱབ་ཚུན།ཉི་མ་བཀྲ་་་་
ཤིས་ཀྱི་ཕྲག་ཐོག་གི་འགན་འཁྲི་དེ་བས་ལྕི་རུ་སོང་བ་སྟེ“སྔོན་ཆད་ཐོན་་་
འཕར་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་ད་ཆ་མི་སེར་དབུལ་སྒྲོལ་འབབ་འཕར་ཡོང་་་
རྒྱུ་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཐོན་ལས་འཁོར་སྦྲེལ་ཇེ་རིང་དུ་གཏོང་དགོས།
འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཞིང་ལས་ཐོན་རྫས་ལས་སྣོན་ལས་རིགས་ཀྱི་འགོ་་
འཛུགས་འགོར་བ་དང་རྨང་གཞི་ཞན་པོ་ཡོད།དུས་ཡུན་རིང་པོའི་་་་་་་་
ནང་ནས་ལས་སྣོན་གཞན་སྒྱུར་བྱེད་ཚད་10%ཙམ་ལས་ཟིན་གྱི་མེད།
གཙོ་བོ་རྩམ་པ་དང་།ནས་ཆང་།བག་ལེབ།ཐུག་པ།ནས་འབྲས་་་་་་
སོགས་ཀྱི་ཐོན་རྫས་ཡིན་པས་ཐོན་ལས་ཀྱི་སྦྲེལ་ཐག་ཐུང་བ་དང་ཁྲོམ་་་་་་
རའི་འགྲན་ནུས་ཆེན་པོ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་རབ་དང་རིམ་པ་་་
གནས་ཡོད།
ནས་ཐོན་ལས་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་མཁན་གྱི་སྣེ་་་
ཁྲིད་པ་ཉི་མ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ལྗོངས་ཡོངས་ཀྱི་གཙོ་གནད་ཐོན་་་་་་
ཁུལ་ཁག་དང་སྣེ་འདྲེན་ཁེ་ལས་ཁག་ཏུ་བསྐྱོད་དེ་ཞིང་ལས་ཐོན་རྫས་་་་་་
གསར་སྤེལ་དང་བཟའ་བཅའི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་སུའོ་སྣེ་ཁྲིད་ཀྱིས་་་་་
བཙུགས་པ་དང་།རྒྱལ་ནང་གི་ནས་ལས་སྣོན་ལག་རྩལ་གསར་གཏོད་་་་
སྟེགས་བུ་ཐོག་མ་དེ་བཙུགས་ཡོད།ནས་ཀྱི་རྩམ་པའི་སྟོང་སངས་ཐུམ་་་་
སྒྲིལ་ཞིབ་བཟོ་དང་ནས་ཆང་ཐོན་ཚད་དང་སྤུས་ཚད་འགན་ལེན་གྱི་་་་་་་
དུས་ཡུན་སོགས་འགག་རྩའི་ལག་རྩལ་གསར་གཏོད་བྱས་ཏེ་ནས་ཀྱི་་་་་་་་
སྲོལ་རྒྱུན་བཟའ་བཏུང་ལས་སྣོན་ཐོན་ལས་ཀྱི་སྤུས་ཚད་དང་ཕན་་་་་་་་་་་་
འབྲས་ཆེ་རུ་འགྲོ་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་ཡོད།ཞིབ་འཇུག་བྱས་འབྲས་
དེ་དག་ལས་ནས་ཀྱི་ཐོན་རྫས་ཀྱི་རིགས་ཕུན་སུམ་ཇེ་ཚོགས་སུ་ཕྱིན་པ་་་་་
དང་། ནས་ཀྱི་ཟུར་སྣོན་རིན་ཐང་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ།ནས་ཀྱི་ཐོན་ལས་་་་་་་་་
འཕེལ་རྒྱས་དང་ཞིང་འབྲོག་པར་འབབ་འཕར་ཕྱུག་འགྱུར་ཡོང་རྒྱུར་་་་་་
སྐུལ་འདེད་ནུས་ལྡན་ཐེབས་ཡོད།
（པད་དབྱངས་ཀྱིས་བསྒྱུར།བདེ་སྐྱིད་དང་པད་ཆོས་ཀྱིས་ཞུས）

(པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད) རྒྱ་ཆེའི་ལྕགས་ལམ་འཛུགས་སྐྲུན་་་་
པ་ཚོས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་དང་མཚོ་བོད་ལྕགས་ལམ་གྱི་སྙིང་་
སྟོབས་དར་སྤེལ་གཏོང་བ།ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ཨར་སྐྲུན་་་་་་་་
དང་། བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཨར་སྐྲུན།གནོད་མེད་ཀྱི་ཨར་སྐྲུན་བཅས་་་
བྱས་ཐོགསྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་ལས་གྲྭ་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྐུལ་འདེད་་་་་
བཏང་སྟེ།སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་་་་་་་་་་་
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འཛུགས་སྐྲུན་ཆེད་ལེགས་སྐྱེས་གསར་པ་འབུལ་་་་་
དགོས་ཞེས་ནན་བཤད་གནང་བ་རེད།
ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་རྒྱུན་ཨུ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་་་་་་་་
ཁྱབ་ཁང་གི་ཙུང་ལི་ལི་ཁེ་ཆང་གིས་མཆན་བཀོད་མཛུབ་སྟོན་གནང་་
ནས། ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པ་ནི་ཏང་ཀྲུང་་་་་་་་་་་
དབྱང་དང་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གིས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་གཞི་ཚུགས་པ་་་་་་
དང་ཕུགས་ལ་དམིགས་ནས་བཏོན་པའི་འཐབ་ཇུས་བཀོད་སྒྲིག་་་་་་་་་
གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།འབྲེལ་ཡོད་ཕྱོགས་ཁག་གིས་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་་་་་་་
དུས་རབས་གསར་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་་་
ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཛུབ་ཁྲིད་དུ་བྱེད་རྒྱུ་མཐའ་འཁྱོངས་དང་།
ཏང་ཀྲུང་དབྱང་དང་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་ཐབས་ཇུས་བཀོད་་་་་་་
སྒྲིག་ལག་བསྟར་ནན་ཏན།འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གསར་པ་དོན་་་
འཁྱོལ་བཅས་བྱས་ཏེ།བདེ་འཇགས་ཉེན་མེད་སྔོན་འཇོག་དང་་་་་་་་་
སྤུས་ཚད་འགན་ལེན་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་རྩ་དོན་ལ་གཞིགས་པ་་
དང་། ལས་གྲྭའི་ཇུས་གཞི་ལེགས་སུ་དང་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་་་་་་
བ། ལག་རྩལ་ཐད་ནས་འགག་སྒྲོལ་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།
ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་ཨར་ལས་སྒྲིག་འཛུགས་བྱེད་པ།
བདེ་འཇགས་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འགན་འཁྲིར་དམ་འཛིན་ནན་པོ་བྱེད་པ།
སྣོད་བཅུད་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ།རིམས་་་
ནད་སྔོན་འགོག་དང་ཚོད་འཛིན་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་དམངས་འཚོ་་་་
སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་སྤྱི་འདོམས་ཡག་པོ་བཅས་བྱས་ནས།འགོ་་་་་་་
འཛུགས་ས་མཐོ་བ་དང་།ཚད་གཞི་མཐོ་བ།སྤུས་ཚད་ལེགས་པ་་་་་་
བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ་ལས་གྲྭ་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་སྐུལ་་
འདེད་བཏང་སྟེ།བོད་འབྲེལ་ས་ཁུལ་གྱི་མང་ཚོགས་ལ་བདེ་སྐྱིད་་་་་་་
སྐྲུན་པ་དང་། ས་ཁོངས་མཐུན་སྦྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་་་་་་་་་་

གཏོང་བ།སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་དེང་རབས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་་་་་་་་་་་
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་འཛུགས་སྐྲུན་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལེགས་སྐྱེས་་་་་་་་་་་་
གསར་པ་འབུལ་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ(གཡག་རྔ་ནས་ཉིང་ཁྲི་བར་གྱི་དུམ་བུ)
སྐྲུན་འགོ་ཚུགས་པའི་སྐུལ་སློང་ཚོགས་ཆེན་དེ་ཟླ་11ཚེས་8ཉིན་པེ་་་་་
ཅིང་དང་།ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ་གྱི་ཚོད་འཛིན་རང་བཞིན་གྱི་ལས་་
གྲྭ་ཡིན་པའི་སེར་སྐྱེམས་ལའི་ཕུག་ལམ་དང་།རྒྱལ་རོང་རྒྱལ་མོ་རྔུལ་
ཆུའི་ཟམ་ཆེན་གྱི་ཁུལ་གསུམ་དུ་བརྙན་ལམ་སྦྲེལ་མཐུད་ཀྱི་ཐབས་ལ་་
བརྟེན་ནས་དུས་མཉམ་དུ་འཚོགས་པ་རེད།ཀྲུང་གུང་ཀྲུང་དབྱང་་་་
ཆབ་སྲིད་ཅུས་ཀྱི་ཨུ་ཡོན་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་ཙུང་ལི་གཞོན་པ་་་་
ལིའུ་ཧོ་ཡིས་ཚོགས་ཆེན་ཐོག་ཞི་ཅིན་ཕིང་གི་མཛུབ་སྟོན་གལ་ཆེན་་་་་་
བརྒྱུད་བསྒྲགས་གནང་ནས། ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ་ལས་གྲྭ་འཛུགས་
སྐྲུན་བཀོད་འདོམས་པུའུ་ཡི་སྒོ་བྱང་བཀལ་ཏེ་ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ
(གཡག་རྔ་ནས་ཉིང་ཁྲི་བར་གྱི་དུམ་བུ)སྐྲུན་འགོ་ཚུགས་པའི་ཁྱབ་་་་་་་
བསྒྲགས་གནང་བ་རེད།
ཁྲོན་བོད་ལྕགས་ལམ་ཁྲེང་ཏུའུ་ནས་གཡག་རྔ་བར་གྱི་དུམ་བུ་་་་་
2018ལོའི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པར་མེ་འཁོར་ཤར་གཏོང་ཐུབ་ནས་་་་་་་་་་་་
གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་དང་།ལྷ་ས་ནས་ཉིང་ཁྲི་བར་གྱི་་་་་་་་
དུམ་བུ་དེ་2015ལོའི་ཟླ་དྲུག་པར་ལས་འགོ་བཙུགས་ནས་མིག་སྔར་་་
ལས་གྲྭའི་འཕེལ་རིམ་བདེ་བླག་བྱུང་ཡོད།ད་ཐེངས་ལས་འགོ་་་་་་་་་་་
ཚུགས་པའི་གཡག་རྔ་ནས་ཉིང་ཁྲི་བར་གྱི་དུམ་བུ་འདི་ནི་སི་ཁྲོན་་་་་་་་
ཞིང་ཆེན་དང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་ཡོད།ལམ་་་
ཐིག་དེ་སི་ཁྲོན་གཡག་རྔ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་བོད་ལྗོངས་ཉིང་ཁྲིར་་
མཇུག་སྒྲིལ་བ་དང་།ལམ་ཐིག་འདི་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རིམ་པ་དང་་་་་་་་
པོའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འགྲོ་སྐྱོད་ཆོག་པའི་ལྕགས་ལམ་ལམ་ཐིག་ཅིག་་་
རེད་ལ།གསར་དུ་བསྐྲུན་རྒྱུའི་ལམ་ཐིག་ཧྲིལ་པོར་སྤྱི་ལེ་1011ཡོད་་་
པ། ཇུས་འགོད་བྱས་པའི་མྱུར་ཚད་ཆུ་ཚོད་རེར་སྤྱི་ལེ་120ནས་200
བར་ཡིན་ཞིང་།རྣམ་གྲངས་འདི་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ལྕགས་ལམ་ཚོགས་་་་་་་
པས་སྒྲིག་འཛུགས་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་འགན་འཁུར་བ་ཞིག་རེད།
(རིག་རྡོར་གྱིས་བསྒྱུར།སྒྲོན་ལགས་དང་རིག་རྡོར་གྱིས་ཞུས)

ལོ་ལེགས་སྙེ་མའི་མགོ་ལྕོག་ལྡེམ།མི་ཚེའི་བཀྲག་མདངས་རབ་ཏུ་འཚེར།

“ལམ་གཉིས”ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་དང་མཚོ་བོད་ལྕགས་ལམ་གྱི་སྙིང་སྟོབས་
དར་སྤེལ་བཏང་སྟེ་སྤུས་ཚད་མཐོ་བའི་ལས་གྲྭ་འཛུགས་
སྐྲུན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་དགོས།

རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ནུས་རྒྱུ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་འཛད་སྤྱོད་རིམ་བཞིན་འཕར་བ།

རང་བྱུང་སོལ་རླངས་འཛད་སྤྱོད་བརྟན་པོའི་ངང་་་་་་་་་་་་
འཕར་ནས་ཟླ་གསུམ་པ་ནས་བཟུང་ཟླ་རེའི་འཛད་སྤྱོད་བྱེད་་་ཚད་དྲང་ཕྱོགས་སུ་འཕར་རྒྱུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་ཐུབ་ཡོད།
དུས་ཚིགས་གསུམ་པར་བཅོས་སྣུམ་འཛད་སྤྱོད་དུས་་་་་་་་
མཚུངས་ལས་འཕར་ཚད་དེ་དུས་ཚིགས་གཉིས་པ་ལས་བརྒྱ་་་་
ཆའི་གྲངས་12ཙམ་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ཡོད།

2020ལོའི་ཟླ་དང་པོ་ནས་དགུ་པའི་བར།
སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱི་གློག་སྤྱོད་ཚད་དུས་མཚུངས་ལས་1.3%འཕར་བ།

མ་བཅོས་རྡོ་སྣུམ་ཐོན་ཚད་ཏུན་དུང་ཕྱུར་1.46ཟིན་ནས་དུས་མཚུངས་ལས་1.7%འཕར་བ།

རང་བྱུང་སོལ་རླངས་ཐོན་ཚད་སྨི་རྒྱ་དཔངས་གྲུ་བཞི་དུང་ཕྱུར་1371ཟིན་ནས་དུས་མཚུངས་ལས་8.7%འཕར་བ།

རྡོ་སོལ་ཐོན་སྐྱེད་བརྟན་ཞིང་གོ་རིམ་ལྡན་པ།